

Asia: VN/22001/2020

Lausuntopyyntö työryhmän ehdotuksesta Lanzaroten sopimuksen kansalliseksi toimeenpanosuunnitelmaksi vuosille 2022-2025

Lausunnonantajan lausunto

Kuinka hyvin Lanzaroten toimeenpanosuunnitelmaluonnos vastaa mielestänne sopimuksen toimeenpanon tarpeisiin tällä hetkellä?

Erittäin hyvin

Mitä haluatte lausua suunnitelmaluonnoksen sisältöä koskien? Voitte kirjoittaa vastauksenne tähän.

Suomen Psykologiliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta Lanzaroten sopimuksen kansalliseksi toimeenpanosuunnitelmaksi vuosille 2022–2025. Toimeenpanosuunnitelma on erittäin tärkeä ja tervetullut. Keskeistä, että miettiä mahdollisimman konkreettisesti, miten uudistuksia ja kehitystä saadaan juurrutettua toimintaan, etteivät suunnitelmat jää ainoastaan juhlapuheiksi. Kokonaisuudessaan suunnitelma on kattava ja monipuolinen, eikä siitä ole tunnistettavissa puuttuvia toimijoita tai toimia. Turhan päällekkäisyyden poistaminen ja osaamisen koordinointi on tuotu selkeästi esiin. On kuitenkin huomattava, että esimerkiksi THL:n Barnahus-hanke vaikuttaa saavan turhankin merkittävä roolin ja onkin huomioitava, että kaikkea ei voida vyöryttää hankkeille, vaan tarvitaan pysyviä ratkaisuja. Kiitämme Potentiaalisten tekijöiden ohjelman pilotointia, joka on tärkeä ja tervetullut asia. Vastaavien toimijoiden rahoituksen varmistaminen onkin tulevaisuudessa keskeistä, koska tarve on selkeästi olemassa.

Onko teillä toimia, jotka toivotte lisättävän näkyviin toimeenpanosuunnitelmaan jo meneillään olevana toimena (johonkin artiklaan ja sen toimeenpanoon liittyen) tai että haluaisitte olla toteuttamassa jotakin ehdotettua toimenpidettä? Jos kyllä, kuvatkaa tarkasti mitä haluatte lisättävän ja mihin kohtaan.

Yllättävän vähälle huomiolle tekijöiden kanssa työskentelyn näkökulma, vaikka se on keskeistä kaiken väkivallan ehkäisyn kannalta, Erityisesti tilanteissa, joissa väkivallan tekijä on toinen nuori.

Konkreettisena lisäyksenä ehdotamme, että sivun 45 alalaitaan, tp 11. alla olevaan laatikkoon, lisättäisiin toimijaksi myös Rikosseuraamuslaitos joka on järjestöjen lisäksi keskeinen toimija. Erityisen tärkeää on huomioida, että hoitojatkumoiden järjestäminen tällekin kohderyhmälle olisi kuitenkin yksi tärkeä tekijä uusien rikosten ennaltaehkäisyn kannalta.

Onko teillä ehdotuksia, millainen toimenpide tarvittaisiin nuorten keskinäisen väkivallan tilanteeseen? Voitte antaa myös tästä asiasta yleistä palautetta, kuten kertoa omista toimenpiteistänne nuorten keskinäiseen väkivaltaan puuttumiseksi ja sen vähentämiseksi.

-

Miten tyytyväisiä olette auttavien puhelimien toimintaan? Tulisiko niitä kehittää jollakin tavalla? Miten?

Auttavien puhelinten toiminta on keskeistä. Huomiota on tulevaisuudessakin kiinnitettävä palvelun tarjoajien rahoituksen pysyvyyteen ja henkilöstön koulutukseen. Kuitenkin kokonaisuudessaan toiminta näkemyksemme mukaan palvelee tarkoitustaan

Mitä muuta haluatte sanoa tätä toimeenpanosuunnitelmaluonnosta koskien?

Toimenpiteet 7-9 ja 19, jotka liittyvät seksuaalikasvatuksen vahvistamiseen ja ilmoitusvelvollisuudesta kouluttamiseen ovat ensiarvoisen tärkeitä ennaltaehkäisyyn ja varhaisen puuttumisen näkökulmasta. Tutkimustieto tukee tätä, sillä yksi tärkeä tekijä lapsiin kohdistuvien rikosten ilmitulon kannalta näyttää olevan oikea tieto siitä mikä on seksuaaliväkivaltaa. Lapsiuhritutkimuksen 2013 aineistossa lasten eniten raportoima syy olla kertomatta kokemastaan kenellekään oli: ”en ajattelut, että se olisi niin vakavaa”. Lisäksi aikuisille raportoitiin useammin, jos itsekin oli määritelty tapahtuma seksuaaliseksi hyväksikäytöksi. Jotta toimenpiteissä 7-9 onnistuttaisiin, olisi tärkeää saada koulut sitoutettua tähän työhön mukaan.

Toimenpide tilanteessa, jossa tekijänä toinen lapsi (tp 22.) on myös tärkeä mieltä tarkkaan. Näkemyksemme mukaan on ensisijaisen keskeistä, että kuka toimija onkaan, että tulee heillä olla vahva osaaminen kehityspsykologiassa, sillä painopisteen tulee olla lasten kanssa työskentelyyn ja tukemiseen ja monimuotoisuuden ja lapsen kehityksen ymmärtämisen kautta.

Kiitämme lisäksi, että toimenpidesuunnitelmassa nostetaan oikeusprosessin viiveet esille ja yritetään niihin löytää keinoja. Erityisen tervetullut on tutkinnanjohtajien kouluttaminen (tp 28.) - tämä on konkreettinen toimenpide ja vastaa hyvin näkyvään puutteeseen kentällä. Ehkä keskeisin toimenpide tutkinta- ja oikeusprosessin kannalta on rajallisten resurssien oikein käyttäminen. Tässä kohtaa LASTA-seula-palaverien käyttöönotto (tp 30.) on ehdottoman tärkeä. Jotta suurenevia ilmoitusmääriä saadaan seulottua tehokkaasti ja valtakunnallisesti yhdenmukaisesti, on ensisijaisen tärkeää pyrkiä tekemään se strukturoidusti ja näyttöön perustuvasti, kuten LASTA-seula-palaverin pyrkimys on.

Lipsanen Jari
Suomen Psykologiliitto ry